

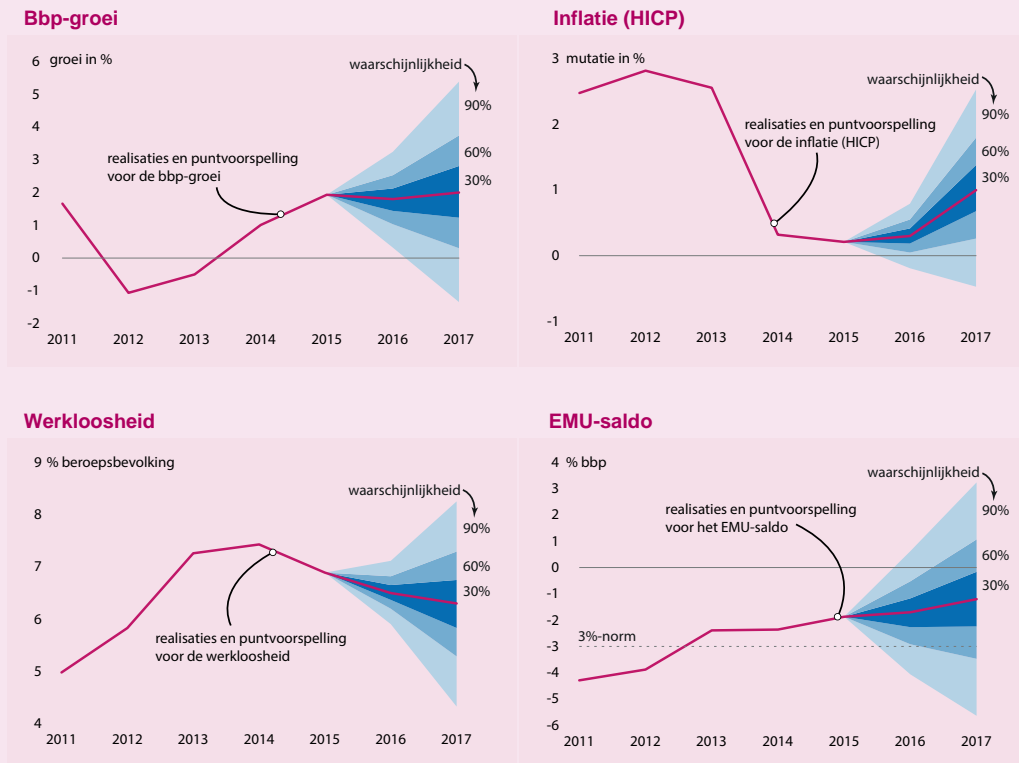
Onzekerheid rondom de raming

De raming kent diverse onzekerheden (a), zowel in de raming van de internationale economie, de inschatting van de stand van de conjunctuur, als de doorwerking van binnenlandse en buitenlandse ontwikkelingen op de Nederlandse economie. Enkele specifieke voorbeelden van onzekerheden uit het buitenland zijn beschreven in het kader in hoofdstuk 1. Onderstaande figuren maken een breder palet aan onzekerheden zichtbaar met *fan charts* rondom de puntvoorspelling voor de bbp-groei, HICP-inflatie, werkloosheid en het feitelijke EMU-saldo. De dikgedrukte lijn betreft de realisaties (2011-2015) en de puntvoorspellingen – de meest waarschijnlijke voorspelling – voor 2016 en 2017. Rondom het centrale pad wordt een waaier van betrouwbaarheidsintervallen getoond, waarbij de uitkomsten waarschijnlijker zijn naarmate ze dichter bij de dikgedrukte lijn liggen:

- 30% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 35-65e percentiel, donkerblauw gebied,
- 60% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 20-80e percentiel, donkerblauw + blauw gebied,
- 90% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 5-95e percentiel, inclusief lichtblauw gebied.

De kans is dus minder dan 20% dat de economie in 2017 in negatieve groeicijfers terechtkomt. Voor 2016 is het risico op deflatie nog reëel (ongeveer een vijfde), maar in 2017 vooral door licht oplopende oliepijzen kleiner. De derde figuur laat zien dat de kans dat de werkloosheid in 2016 en 2017 daalt, ongeveer twee derde is. Het EMU-saldo, dat uitgebreid wordt toegelicht in hoofdstuk 3, heeft een min of meer gelijke kans op een surplus als op een tekort van meer dan 3%.

Onzekerheid rondom de raming geïllustreerd met fan charts

Bron: CBS, eigen berekeningen ([link](#)).

(a) Zie voor een toelichting Wind, J. de, K. Grabska en D. Lanser, 2015, Onzekerheid rondom CPB-ramingen, in kaart gebracht met fan charts, CPB Achtergronddocument ([link](#)).